

Strålefare ved tannbleking

Blekelamper brukt til tannbleking gir risiko for hud- og øyeskader. En ny studie viser at lys ikke øker blekeeffekten, men kun øker faren for stråleskader. Tannbleking ved bruk av lys kan ikke regnes som forsvarlig og bryter dermed med strålevernforskriften.

Bleking av tenner for å fjerne misfarging oppstått av rødvin, kaffe, te, tobakk, medisinbruk eller i forbindelse med skader på tennene utføres i stor utstrekning. Tennene påføres da et blekemiddel. I én av flere blekemetoder benyttes samtidig en blekelampe, angivelig for å påskynde blekeprosessen. Det er påstått at lysbruken øker blekeeffektiviteten.

En nylig publisert artikkel i det internasjonale tidsskriftet Photochemical & Photobiological Sciences, viser at lys brukt ved tannbleking ikke gir tilleggseffekt til kjemiske blekemidler. I stedet vil faren for stråleskade på hud og øyne øke. Studien er utført av Nordisk Institutt for Odontologiske Materialer (NIOM) i samarbeid med Statens strålevern.

I strålevernsløven ligger det et krav om forsvarlighet ved all strålebruk. Ved vurdering av forsvarligheten skal det blant annet legges vekt på om fordelene ved bruken overstiger risikoen strålingen kan medføre. Det er ikke påvist at lys gir noen økt blekeeffekt. Derimot er det en risiko for hud- og øyeskader hos pasient/klient ved slik strålebruk. Strålevernet vurderer det slik at fordelene ved bruk av lys ikke overstiger risikoen for uønskede bivirkninger. Behandlingen kan derfor ikke regnes som forsvarlig.

Bruk av lys i tannbleking er heller ikke berettiget så lenge det ikke foreligger noen indikasjoner på positive effekter av bruken. Det er kjemiske behandlingsmetoder tilgjengelige som fyller behovene for bleking i de fleste tilfeller.

Det kan være aktuelt å foreta tilsyn med virksomheter og følge opp med krav om retting dersom avvik fra strålevernforskriften påvises ved at virksomheter fortsatt bruker lys ved bleking av tenner.

Les artikkel i Photochemical & Photobiological Sciences

<http://www.rsc.org/Publishing/Journals/PP/article.asp?doi=b813132e>

Se også nyhetssak i Chemical Science

http://www.rsc.org/Publishing/ChemScience/Volume/2009/03/Turning_the_light_off_on_tooth_bleaching.asp

Tidligere har NIOM frarådet bruk av lys i tannbleking. Se artikkel i Norsk Tannlegetidende

<http://www.tannlegetidende.no/dntt/pdf2006/P06-10-616-21.pdf>

For ytterligere kommentarer, kontakt forsker Terje Christensen ved Strålevernet på telefon 67 16 25 00, eller instituttsjef Stig Karlsson/forsker Ellen Bruzell ved NIOM på telefon 67 51 22 00.